

KAIP ELGTIS, GAVUS PRANEŠIMĄ APIE ĮVYKUSIĄ AVARIJĄ PAVOJINGAJAME OBJEKTE

Išgirdus kaukiant sirenas, kad sužinoti apie esamą ir prognozuojamą situaciją, rekomendacijas, kaip elgtis, būtina pagal galimybes sekti informaciją per radijo stotį „Laluna“, per gaunamus informacinius pranešimus mobiliuosiuose telefonuose.

Gyventojai privalo vykdyti visus specialiųjų tarnybų, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų bei civilinės saugos specialistų nurodymus ir reikalavimus.

Kai nurodoma likti namuose, būtina užsandarinti lauko, balkono duris, langus, orlaides bei ventiliacijos angas. Laukiant tolimesnės informacijos, saugoti kvėpavimo organus: užsidėti ant burnos ir nosies sudrėkintą vatos-marlės raištį ar sušlapintą rankšluostį.

Kai nurodoma laikinai išvykti iš namų, reikia išjungti visus energijos šaltinius, užsukti dujas, vandens čiaupus, užgesinti ugnį krosnyje (židinyje). Iš užterštos teritorijos eiti statmenai vėjo kryptčiai (kad vėjas pūstų į šoną), tik atviromis vietomis, vengti daubų, uždarų kiemų, siaurų gatvelių, tankiais krūmais užsodintų vietų ir nebėgti. Einant nevalgyti, negerti, nesiliesti prie pastatų sienų, tvorų, stengtis nekelti dulkių. Nuodingoms medžiagoms patekus ant drabužių, o ypač ant atvirų kūno vietų, skubiai nuvalyti ir kuo greičiau nuplauti vandeniu ir muilu.

Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų žmonėms, gali būti priimtas sprendimas gyventojus evakuoti.

Kur slypi pavojus? Avarija pavojingajame objekte – sprogimas, gaisras arba didelio kiekio pavojingos medžiagos išsiveržimas į aplinką – gali sukelti staigų arba uždelstą pavojų žmonėms ir aplinkai objekto teritorijoje arba už jos ribų. Grėsmė taip pat gali kilti autotransporto bei geležinkelio avarijos metu, kai į aplinką patenka pavojingos cheminės medžiagos.

PAVOJINGUOSIUOSE OBJEKTUOSE NAUDOJAMOS CHEMINĖS MEDŽIAGOS, JŲ POVEIKIS ŽMOGAUS ORGANIZMUI

AMONIO NITRATAS (salietra). Pagal poveikį žmogaus organizmui šios trašos priskiriamos prie mažai pavojingų medžiagų, tačiau jos pavojingos gaisro ir sprogimo atžvilgiu. Trašos pavojingos įkvėpus, prarijus, patekusios į organizmą per odą. Jos dirgina akis, kvėpavimo takus, sukelia niežėjimą. Pavojingas yra degimo metu išsiskiriantis azoto oksidas, kuris sukelia kosulį, galvos skausmą, vėmimą, baimės jausmą. Daugiau apsinuodijus – tankėja pulsas, susilpnėja kvėpavimas, širdies veikla.

NAFTOS PRODUKTAI (benzinas, dyzelinas, mazutas). Šios medžiagos turi charakteringą kvapą ir garuoja. Jų garai (angliavandeniliai) yra degūs, sunkesni už orą, kaupiasi žemesnėse vietose, rūsiuose, tuneliuose. Žmogus pradeda justis naftos angliavandenilių kvapą, kai ore jų koncentracija yra 0,3 mg/m³. Jei naftos angliavandenilių koncentracija ore didesnė negu 30000 mg/m³, gali įvykti sproginimas nuo bet kokio ugnies šaltinio (nuorūkos, trumpo elektros jungimosi, kibirkštis ir pan.).

Gaisro ir sproginimo atžvilgiu labiausiai pavojingas benzinas, nes jis labai lakus.

Naftos produktai ir jų garai yra kenksmingi gyviems organizmams. Žmogus gali apsinuodyti nurijęs naftos produktų ar kvėpuodamas jų garais. Angliavandenilių garai erzina gleivinę, sukelia gerklės perštėjimą, galvos svaigimą, parausta akių vokai. Užsidegus naftos produktams, žmogus gali apsinuodyti degimo produktais.

METANOLIS – stiprus nervų ir kraujagyslių sistemą pažeidžiantis nuodas. Į žmogaus organizmą patenka per kvėpavimo takus, odą. Ypač pavojinga, jei metanolis patenka į skrandį.

Metanolis yra labai degus ir dega nematoma arba šviesiai mėlyna liepsna. Metanolis gali užsidegti nuo karščio (436°C) ar liepsnų. Metanolio garų/oro mišiniai yra sproginantys.

Prarijus metanolį, pasireiškia apsinuodijimo simptomai (jie gali nepasireikšti nuo 12 iki 24 valandų): regėjimo sutrikimas, pilvo ir raumenų skausmas, silpnumas bei sąmonės svyravimai nuo priepuolių iki komos ir net mirties.

Galimas apsinuodijimas ir metanolio garais, kadangi jis yra gerai absorbuojamas įkvepiant ir gali pažeisti centrinę nervų sistemą, akių nervus, tinklainę ir kepenis. Kontaktuojant su metanoliumi, jo garai ir tirpalai erzina odą ir akis. Užsitęsęs ar pasikartojantis kontaktas su oda gali sukelti sausumą, trūkinėjimą ir dermatitą.

Metilo alkoholiui patekus ant odos, odą būtina nuplauti vandeniu. Iš skrandžio metilo alkoholis pašalinamas plaunant dideliu vandens kiekiu arba neutralizuojant etilo spiritu.

METANAS. Per sąlytį su oda galimas nušalimas dėl skystos fazės žemos temperatūros. Gaisro metu pavojingas šiluminio spinduliavimo poveikis – negrįžtami pakenkimai sveikatai, mirtingumas. Ugnies kamuolio poveikis momentinis. Šiuo atveju žmonėms atviroje erdvėje galimi stiprūs nudegimai, žūtis. Pastatuose, už uždangų poveikis žmonėms minimalus.